

РЕШЕНИЕ

№ 129

гр. С., 11.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – С. в публично заседание на десети август през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Мартин Д. Данчев

Членове: Мая П. В.
Гергана Огн. Симеонова

при участието на секретаря Пенка Сп. И.а
в присъствието на прокурора И. К. И.
като разгледа докладваното от Мартин Д. Данчев Въззивно частно
наказателно дело № 20232200600424 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.431 ал.2 от НПК във връзка с глава двадесет и първа на НПК т.е. за проверка на първоинстанционно решение за прилагане на принудителни медицински мерки.

Образувано е по жалба от привлечения М. Р. К. от гр.Ш., общ.Т., обл.С. срещу решение № 640/17.07.2023г. постановено по чнд № 899/2023г. по описа на Районен съд - С..

С атакуваното решение М. Р. К. е настанен на принудително лечение в Държавна психиатрична болница гр. Раднево по реда на чл.89 и сл. от НК.

В жалбата, по повод на която е образувано настоящото въззивно производство, подадена лично от настаненото на принудително лечение лице в установения от закона и указан от съда срок се изразява несъгласие с така постановения съдебен акт, който се определя като незаконосъобразен и необоснован и се настоява за отмяната му. Оспорва се основно заключението на вещите лица по изготвената по делото комплексна психолого-психиатрична експертиза, че жалбоподателят страда от психично заболяване и в тази връзка се твърди, че това за него представлява обида и клевета, посегателства спрямо неговата самоличност, чест и достойнство. Заявява се още, че жалбоподателят е един напълно нормален и здрав физически и психически човек, без никакви „странични форми на поведение, без проява на агресия, заплашваща обществения ред, законосъобразно зпазваща законите на Република България, без никакви противообществени прояви. Впоследствие е депозирана и друга жалба от настаненото на принудително лечение лице, адресирана до

Окръжен съд – София, в която също се изразява несъгласие с наставянето му на принудително лечение, което се определя като „един труден и сложен казус, касаещ моя /на жалбоподателя/ живот, здраве, авторитет, чест, морал и гражданска доблест“. И в тази жалба се излагат съждения и твърдения, с които се оспорва заключението на вещите лица. Във връзка с това се заявява, че на жалбоподателя действително му се случват „неща и феноменални свръхестествени метафизични явления извън компетенцията на медицината и науката, неща извън човешката логика и възприятията“. Твърди се, че това му се е случвало без да употребява упойващи или наркотични вещества, които действали с „халюцинации и виждане на нереални гласове и съновидения“, докато неговия т.е. на жалбоподателя случай бил друг – „доста заплатен и необясним според медицинските научни постижения“. В жалбата се заявява, че пред вещото лице психиатър К. е заявил следното: „Понякога между съня ми и реалността чувам глас на жена, която зове моето име за помощ. Също виждам образи и сенки съвсем действителни. Необясними феноменални явления, за което не съм виновен и съм ги предизвикал подсъзнателно“. По този повод вещото лице психиатър се упреква, че е изготвил прибързана експертиза и е дал заключение, че жалбоподателят страда от психично заболяване – шизофрения и предлага настаняването му на лечение в психиатричната болница в гр.Раднево, при положение, че самият жалбоподател е „напълно здравомислещ и напълно адекватен в поведение и обществено държание, без никаква агресия или омраза към обществената аудитория и не представляващ опасност към хората“.

В с.з. пред въззивната инстанция привлеченият М. К. заявява, че не страда от психично заболяване и че няма основание да бъде настаняван в психиатрично заведение - лудница. Поддържа оплакванията си жалбите си, както и наведените в тази връзка доводи. Твърди, че той сам си е защитник и няма нужда друг да го защитава. Отрича да се имал агресивно поведение и да е отправял заплахи спрямо бившата си съпруга и нейния настоящ съпруг. Оправдава поведението си като проява на нормална човешка ревност, провокирана от поведението на посочените лица. Признава, че от години приема успокоителни, но твърди, че и без тях има воля и е в състояние да контролира поведението си. Настоява за отмяна на решението на Районен съд – С..

Служебно назначеният защитник заявява, че не са налице предпоставките за провеждане на принудително лечение, поради което настоява за отмяна на решението на Районен съд – С..

Представителят на Окръжна прокуратура - С. дава заключение, че с оглед на събраните доказателства по делото решението на първоинстанционния съд е правилно и като такова следва да бъде потвърдено. Счита, че са налице предпоставките за налагането на тази принудителна медицинска мярка – настаняване на принудително лечение в обикновено психиатрично заведение.

С.ският окръжен съд, в качеството си на въззивна инстанция, след като се запозна с изложеното в писмената жалба, като изслуша явилите се страни в с.з., като обсъди изтъкнатите от тях доводи и съображения, като прецени наличния по делото доказателствен материал и като извърши цялостна проверка относно правилността на атакувания съдебен

акт, а и с оглед на конкретните оплаквания, намери жалбата за неоснователна.

Първоинстанционният съд, въз основа на извършения от него анализ на събраните и проверени в хода на проведеното съдебно следствие писмени и гласни доказателства и доказателствени средства правилно и в съответствие с тези доказателствени материали е приел за установено от фактическа страна следното:

Производството пред първата инстанция е било образувано по предложение от Районна прокуратура – С. за налагане на принудителна медицинска мярка по чл.89 от НК спрямо лицето М. Р. К.. Според предложението, преписка № 3390/2023 г. на РП – С. е била образувана въз основа на изпратени от ОП – С. материали по досъдебно производство № 220/2022 г. на РУ на МВР-Т., с оглед прилагане на принудителни медицински мерки спрямо М. К.. Досъдебното производство е било образувано за престъпление по чл.144 ал.3 вр.ал.1 от НК, като в хода на разследването е установено, че извършител на деянието е именно М. К.. Наблюдаващият прокурор по делото е прекратил производството и е внесъл предложение в РС – С. за прилагане на принудителни медицински мерки, тъй като от заключението на вещите лица по изготвената съдебно – психиатрична експертиза е видно, че К. страда от „Шизотипно разстройство /латентна шизофрения/“, като заболяването е с давност преди извършване на процесното деяние и представлява продължително разстройство на съзнанието по смисъла на чл.33 ал.1 от НК. М. К. е имал симптомите на психично разстройство преди, към момента на извършване на деянието и след това, което го прави неспособен да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си. Предвид на това РП – С. е приципило, че са налице основанията на чл.89 от НК за налагане на принудителна медицинска мярка на лицето М. Р. К. – лечение в обикновено психиатрично заведение по чл.89 б.,„б“ от НК.

По делото е установено, че от 1989 г. М. К. е женен за свид. М. К.а/по настоящем Х./. От 30 години не е работил по трудово правоотношение. През миналата година съпругата му го е напуснала и заживяла съпружески с К. Х.. Тогава освидетелстваният започнал да я следи, като я изчаквал след работа, движил се с автомобила си след нея и К. Х., а през месец октомври 2022 г. изпратил до Х. писма, в които заплашвал него и дъщеря му с убийство. По повод на тези писма и отправените в тях закани било образувано досъдебно производство за престъпление по чл.144 ал.3 вр. ал. 1 от НК. По досъдебното производство са били разпитани бившата му съпруга и пострадалия Х., както и роднини на двамата, които потвърждават, че освидетелстваният не е работил и през целият им съвместен живот М. К.а/Х./ се е грижила за изхранването на семейството. Установява се и случай на физическа саморазправа от страна на освидетелствания спрямо бившата му съпруга. По повод на констатирани странни прояви и съждения в хода на досъдебното производство е назначена комплексна психолого-психиатрична експертиза, която да даде заключение за състоянието на освидетелствания и най-вече да отговори на въпроса „Страда ли от психично заболяване и може ли да носи наказателна отговорност.“

От изготвената по делото експертиза се установява, че лицето М. Р. К. страда от Шизотипно разстройство /латентна шизофрения/, като поради установеното продължително

разстройство на съзнанието не е могъл да разбира значението на извършеното и не е бил годен да ръководи постъпките си. Според вещите лица той е негоден да възприема правилно фактите, важни за делото и не може да дава достоверни обяснения /показания/ за тях. К. не е в състояние да участва във фазите на наказателното производство и не може да носи наказателна отговорност. Поради това, че К. страда от душевно заболяване, същият се нуждае от стационарно лечение в ДПБ - Раднево.

Въз основа на заключението на тази експертиза Районна прокуратура - С. е прекратила образуваното досъдебното производство, като е отделила материалите от него касаещи извършеното деяние и е внесла настоящото предложение за прилагане на принудителни медицински мерки по отношение на Михайл Р. К..

В съдебно заседание пред първата инстанция вещото лице д-р Апостолов е заявил, че поддържа заключението си, че М. К. страда от „Шизотипно разстройство / лателна шизофрения/“ и не е могъл да ръководи постъпките си, като е предложил да бъде настанен за лечение в обикновено психиатрично заведение - ПБ[1]Раднево за срок от три месеца. Според вещото лице, към момента няма промяна в състоянието, доколкото се касае за хронично заболяване и и дори със съответната терапия ще е трудно да се повлияе състоянието му.

Така установеното от фактическа страна напълно кореспондира със събраните и проверени в хода на проведеното съдебно следствие доказателствени материали. Фактическите изводи на първата инстанция са изградени въз основа на доказателствата, които са били събрани в с.з., а именно показанията на разпитаните свидетели и заключението на вещото лице.

Предвид оплакванията в жалбите за недоказаност и неоснователност на приетото от районния съд, че жалбоподателят страда от психично заболяване и следва да бъде настанен на принудително лечение, настоящата инстанция прецени необходимостта от провеждането на разпит на свидетелите в хода на проведеното съдебно следствие пред въззивния съд.

Показанията на разпитаните пред въззивната инстанция свидетели в много голяма степен са относими към предмета на доказване по настоящото дело, тъй като чрез тях се установява поведението на привлечения, от което може да се направят изводи не само за конкретното му поведение, във връзка с което те са сигнализирали органите но полицията и е било образувано досъдебното производство, но и за възможността той да извърши престъпление поради състоянието си. От разпита на тези свидетели се установява, че К. е изпратил заплашителни писма до свид. К. Х., както и че на 11.11.2022 г. е проявил физическа агресия спрямо свид. М. Х. /тогава все още К.а/, изразяваща се в преследване, събаряне на земята и нанасяне на удари в областта на главата. Според свид. Х. и свид. Х. при този инцидент М. К. се е заканил с убийство спрямо Х. /тогава К.а/ и това е била възприето сериозно, предизвикало е основателен страх у нея, че може да бъде осъществено и я е принудило да напусне работата си.

Обясненията на самия привлечен са непоследователни и противоречиви,

противоречащи на останалия доказателствен материал по делото, поради което същите не следва да се кредитират.

Що се отнася до заключението на вещото лице, съдът не е имал основание да се съмнява в компетентността и добросъвестността му. Заключението му е обосновано и пълно, в много голяма степен относимо към предмета на доказване, доколкото се установява, че привлечения действително страда от психично заболяване; че поради установеното продължително разстройство на съзнанието не е могъл да разбира значението на извършеното и не е бил годен да ръководи постъпките си; че не е в състояние да участва във фазите на наказателното производство и не може да носи наказателна отговорност и че е необходимо лечение в ДПБ – Раднево за срок от три месеца.

Неоснователно е оплакването в жалбите по отношение на заключението на вещите лица. В жалбите се твърди, че това заключение е прибързано и необосновано, доколкото се оспорва извода на вещите лица, че К. страда от психично заболяване. В действителност, видно от съдържанието на писменото заключение, както и от представеното пред първата инстанция устно становище, вещите лица подробно и задълбочено са изследвали всички обстоятелства имащи значение за формирането на тяхната преценка, позовали са се както на доказателствените материали по делото, така и на непосредствените си впечатления при извършения преглед на освидетелстваното лице и са обосנוвали изводите си убедително и категорично. В този смисъл заключението на вещите лица е пълно и ясно, обосновано и не възниква никакво съмнение за неговата правилност.

Въз основа на така приетото за установено от фактическа страна, районният съд е направил законосъобразния правен извод, че предложението на Районна прокуратура - С. за прилагане на принудителна медицинска мярка спрямо М. Р. К. е основателно и като такова следва да бъде уважено.

Правилна е констатацията, че с оглед на установените по делото факти тази мярка се явява наложителна, тъй като от заключението на вещото лице е видно, че М. К. е извършил обществено опасно деяние, но страда от психично заболяване и поради това не е в състояние да разбира свойството и значението на извършеното и да ръководи постъпките си. Той е извършил обществено опасно деяние в състояние на невменяемост, поради което спрямо него не може да бъде реализирана наказателна отговорност, но следва да бъдат взети принудителни медицински мерки.

Обоснована е и преценката, че по отношение на М. К. следва да бъде приложена принудителната медицинска мярка по чл.89 б.“б“ от НК т.е. лекуване в обикновено психиатрично заведение, а именно в ПБ – Раднево, доколкото не се касае за изключително тежък случай, нито на психично заболяване, нито на извършеното от страна на освидетелствания. Тази констатация се основава на доказателствата по делото и на становището на вещите лица.

Настоящата инстанция напълно споделя този извод, доколкото той е в съответствие със становището на вещото лице психиатър, изложено както в писменото му заключение,

така и в устно – в производството пред първата инстанция. В конкретния случай по-леката принудителна медицинска мярка по чл.89 б.„а“ от НК – предаване на близките, ако поемат задължение за лекуването му под наблюдение на психо-неврологически диспансер не би била подходяща, доколкото съгласно коментираното по-горе заключение на комплексната съдебно психолого-психиатрична експертиза се препоръчва именно мярката по чл.89 б.„б“ от НК, а от друга страна по делото е установено, че К. живее сам и няма кой от неговите близки да поеме задължение за неговото лекуване.

Във връзка с горното следва да се има предвид и становището на вещите лица изрично съдържащо се в тяхното писмено заключение, според което в резултата на така установеното психично разстройство К. представлява опасност за околните. Вещите лица недвусмислено заявяват, че съществува риск М. К. да извърши друго обществено опасно деяние, особено по отношение на бившата си съпруга и нейния приятел и доколкото при него липсва критичност за необходимостта от лечение /в което и настоящата инстанция си убеди в хода на въззивното производство/ и поради тази причина считат, че лечението следва да се проведе по принудителен ред, като е удачно провеждането на стационарно лечение в ДПБ – Раднево.

Правилна е и преценката на районния съд, че при постановяването на атакувания съдебен акт следва да се придържа към нормите на НПК, а не към тези за Закона за здравето по отношение срока на настаняването на освидетелствания в болничното заведение. В този смисъл М. К. ще бъде настанен в психиатрично заведение, а именно ПБ – Раднево, без да бъде определен срок, като съгласно разпоредбата на чл. 91 ал.2 от НК, с изтичането на 6 - месечния срок от настаняването му, съдът служебно следва да се произнесе след събиране на допълнителна информация за състоянието на освидетелствания, дали да продължи, прекрати или измени принудителната медицинска мярка, която ще му бъде наложена, т.е. лечението в ПБ – Раднево, или ще стори това при съответно предложение по-рано от изтичането на 6 месечния срок при наличието на предпоставки за това.

С оглед на горните съображения решението на първоинстанционния съд се явява правилно и законосъобразно.

Поради липсата на основания, които да налагат изменението или отмяната на проверяваното решение на Районен съд – С., същото следва да бъде потвърдено изцяло.

Ръководен от изложеното и на основание чл.431 ал.2 от НПК, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 640/17.07.2023г. постановено по чнд № 899/2023г. по описа на Районен съд - С..

Настоящото решение е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____